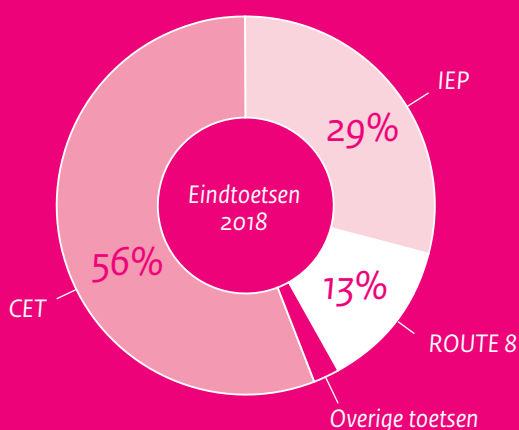

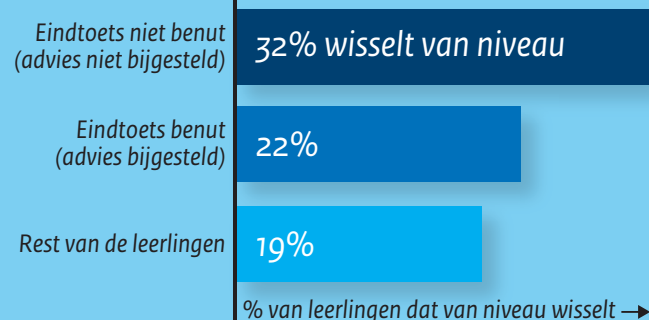
De waarde van eindtoetsen in het primair onderwijs

Er zijn verschillende eindtoetsen, ze zijn slechts beperkt vergelijkbaar

De informatie uit de eindtoets wordt niet altijd benut

Als de eindtoets niet wordt benut, blijken leerlingen op de middelbare school vaker op een ander niveau dan hun definitieve schooladvies te zitten.

De eindtoets zou een grotere rol moeten spelen bij de overgang naar de middelbare school

Daarvoor is een betere vergelijkbaarheid van de toetsadviezen noodzakelijk

De eindtoets kan beter benut worden

Het beleid rondom eindtoetsen in het primair onderwijs hinkt nu op twee gedachten

Verplicht...

Alle leerlingen moeten in groep 8 een eindtoets maken

Scholen kunnen kiezen uit meerdere eindtoetsen.

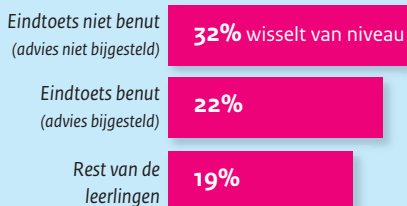
...maar beperkt benut

De eindtoets speelt een beperkte rol bij het bepalen of een kind naar vmbo/havo/vwo gaat

- De eindtoets wordt pas afgenomen nadat het schooladvies al gegeven is.
- Alleen als het toetsadvies hoger is, kan het toetsadvies het schooladvies beïnvloeden.
- Middelbare scholen mogen de eindtoets niet zelf gebruiken voor toelating.

% van leerlingen dat op de middelbare school van niveau wisselt

Plaatsing lijkt beter als eindtoets benut wordt

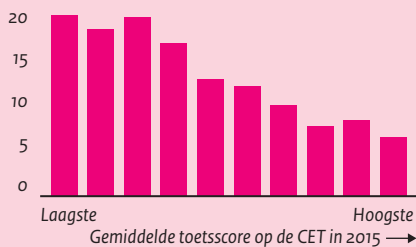
Als de eindtoets niet wordt benut, blijken leerlingen in de derde klas van de middelbare school vaker op een ander niveau dan hun definitieve schooladvies te zitten.

Verschillende eindtoetsen

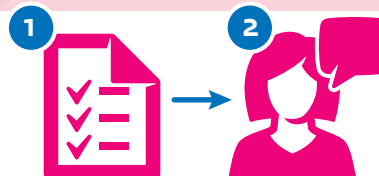
De resultaten van de verschillende toetsen zijn niet goed vergelijkbaar en scholen die slecht scoren stappen het volgende jaar vaker over op een andere eindtoets.

Kans dat scholen overstappen (2016, in %)

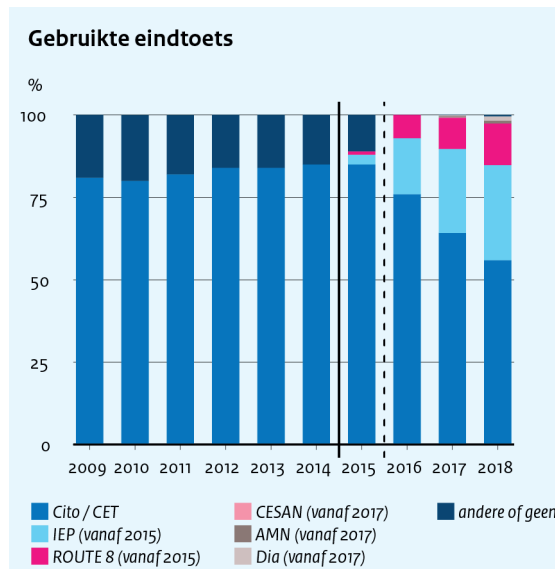
Hoe kan het beter?

Neem de eindtoets vóór het schooladvies af

Dan kan de eindtoets direct worden meegenomen in het schooladvies. De eindtoets kan lagere verwachtingen die leraren (onbewust) kunnen hebben van bepaalde groepen leerlingen, corrigeren.

Steeds minder scholen kiezen de laatste jaren voor de Centrale Eindtoets

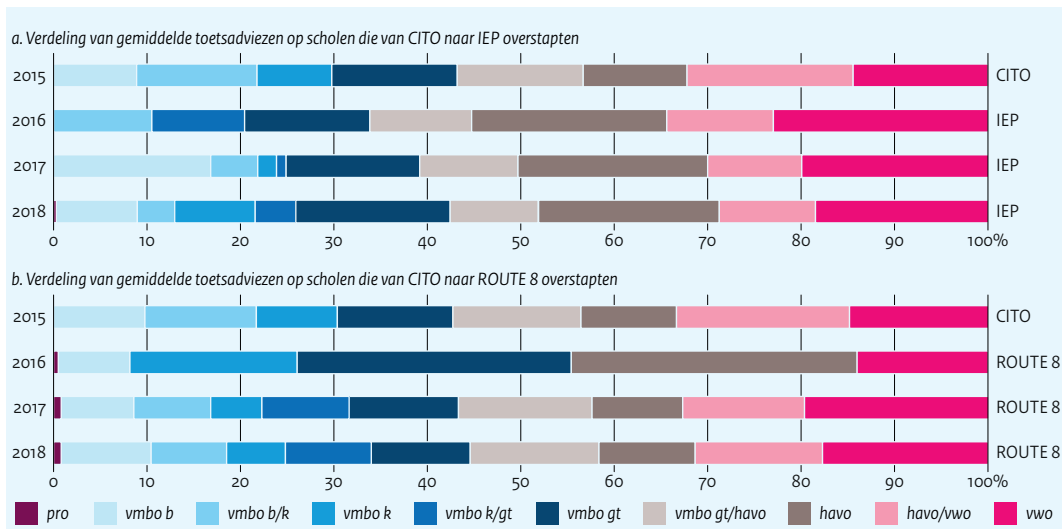
Bron: Eigen berekening op basis van CBS Microdata. Noot: 2009 refereert naar het schooljaar 2008/2009. De streep geeft de invoering van de Wet Eindtoetsing PO aan in het schooljaar 2014/2015. Het eerste jaar was nog een overgangsjaar, dit is aangegeven door de stippellijn.

Scholen die gemiddeld lager scoorden op de CET, stappen vaker over naar andere eindtoetsen

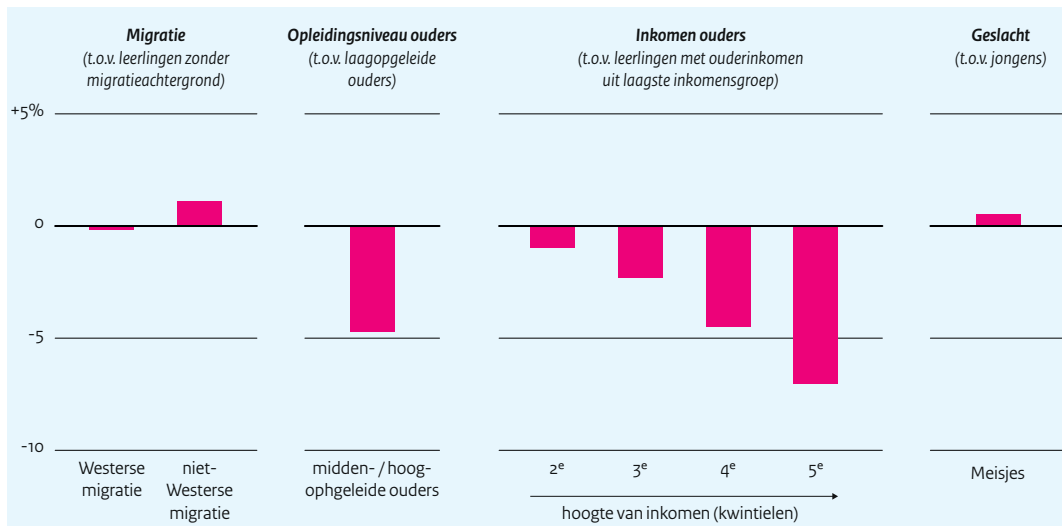
Bron: Eigen berekening op basis van CBS Microdata. Noot: Alle scholen die in 2015 de CET afnamen, zijn verdeeld op basis van de gemiddelde score die er op een school behaald werd. De linkerbalk geeft de scholen weer die gemiddeld behoren tot de 10% laagst scorende scholen op de CET en de rechterbalk geeft de 10% van de scholen weer die de hoogste gemiddelde toetsscore behaalden op de CET.

Hogere toetsadviezen nadat scholen van de Centrale Eindtoets overstappen naar de IEP en aanvankelijk juist lagere toetsadviezen nadat scholen overstappen naar ROUTE 8

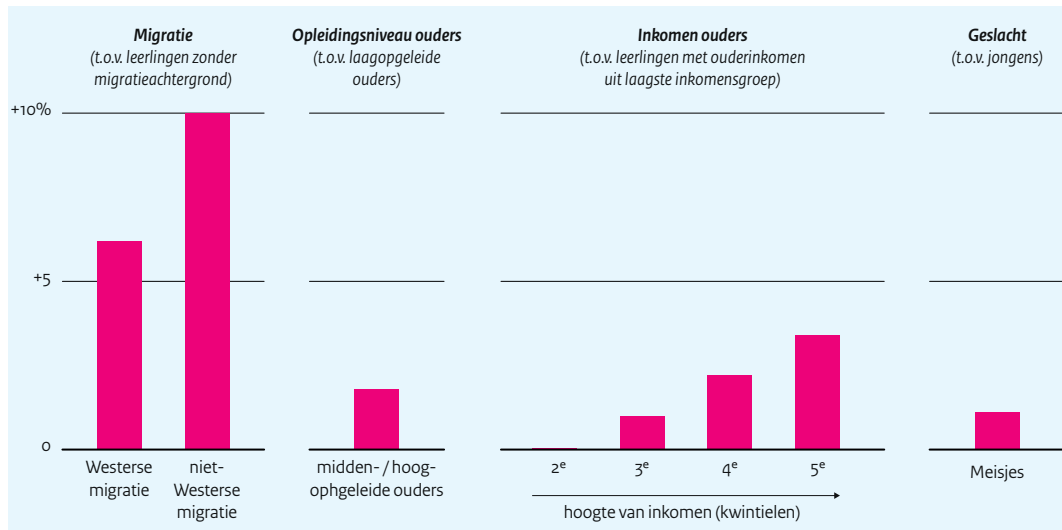
Bron: Eigen berekening op basis van CBS Microdata. Noot: 2015 refereert naar het schooljaar 2015/2016. Deze figuur toont scholen die in 2015 de CET en in de jaren 2016 t/m 2018 de IEP (figuur a) of ROUTE 8 (figuur b) hebben afgenomen. In figuur a gaat het om ongeveer elfduizend leerlingen per jaar op 459 scholen die overstappen van de CET naar de IEP. In figuur b gaat het om ongeveer vijfduizend leerlingen per jaar op 192 scholen die overstappen van de CET naar ROUTE 8.

De kans dat kinderen recht hebben op een heroverweging van het schooladvies, verschilt tussen groepen leerlingen

Bron: Eigen berekening op basis van CBS Microdata. Noot: In deze figuur wordt getoond welke kinderen grotere kans hebben op een heroverweging, oftewel een schooladvies hebben dat lager is dan het toetsadvies. De figuur laat de ondergrens van de kans op heroverweging zien, omdat alleen verschillen van minimaal een heel niveau worden meegenomen. In deze analyses is rekening gehouden met andere achtergrondkenmerken en verschillen tussen scholen die niet veranderen over de tijd, zoals de locatie van de school, de onderwijsachtergrond en eventuele niet-geobserveerde verschillen.

De kans op bijstelling van het schooladvies (gegeven dat kinderen recht hebben op een heroverweging) verschilt ook tussen verschillende groepen kinderen

Bron: Eigen berekening op basis van CBS Microdata. Noot: In deze figuur worden alleen kinderen van wie het toetsadvies ten minste één niveau hoger is dan het schooladvies, meegenomen. Al deze kinderen hebben dus recht op een heroverweging van het schooladvies. Het gaat om 14% van de leerlingen en van hen wordt bij één derde van de kinderen het schooladvies bijgesteld. In de analyse gebruiken we data van de CET, IEP en ROUTE 8. Het schooljaar 2014/2015 laten we buiten beschouwing, omdat dit een overgangsjaar is. In de onderliggende regressies is rekening gehouden met dezelfde achtergrondkenmerken als bij de voorgaande figuur.